

Ղզարոս Աղայան

Տարեթիվ	Վայր	Իրադարձություն / Բացատրություն
1840, ապրիլ 4	Դսեբիս գյուղ, Ախալքալաքի գավառ	Ծնվել է Ղզարոս Աղայանը:
1840–1850	Դսեբիս	Աճում է գյուղական միջավայրում, սովորում հորից և գյուղի ուսուցիչներից:
1850–1853	Շիրակավան	Սկսում է դպրոցական ուսումը, ցուցաբերում հետաքրքրություն լեզուների նկատմամբ:
1853–1857	Թիֆլիս	Շարունակում է ուսումը տարբեր դպրոցներում:
1857–1860	Թիֆլիս	Սովորում է արհեստներ՝ դերձակություն, ապա գրաշարություն:
1860	Թիֆլիս	Սկսում է գրական գործունեությունը:
1860–1866	Թիֆլիս	Շարունակում է ինքնակրթությամբ զբաղվել, հավաքում է բանահյուսական նյութեր:
1867	Թիֆլիս	Գրում է «Անբախտ Ովսաննա», որը նրան բերում է առաջին լուրջ ճանաչումը:
1860-ականների վերջ	Թիֆլիս	Սկսում է մանկավարժական գործունեություն՝ որպես ուսուցիչ և կազմակերպիչ:
1870–1874	Թիֆլիս	Ստեղծում է Նոր ստեղծագործություններ, ակտիվ մասնակցում հասարակական կյանքին:
1874	Թիֆլիս	Ռուսական իշխանությունների կողմից հետապնդվում է՝ «վտանգավոր մտավորական» լինելու մեղադրանքով:
1879	Թիֆլիս → Ռուսաստան	Կալանավորվում է, դատվում և աքսորվում:
1879–1885	Վոլոգդա (աքսոր)	Վեց տարի անցկացում է աքսորում. գրում է, թարգմանում, ուսումնասիրում լեզվաբանություն և ժողովրդական մշակույթ:
1885	Թիֆլիս	Վերադառնում է Անդրկովկաս, շարունակում մանկավարժական և գրական աշխատանքը:

1885–1895	Թիֆլիս	Ստեղծում է իր առավել հայտնի գործերը՝ «Անահիտ», «Աղաբեկ», «Արծվիկ» և այլն:
1880-1890-ականներ	Թիֆլիս	Հավաքում է հայկական հեքիաթներ, առածներ, ժողովրդական երգեր:
1890-ականներ	Թիֆլիս	Հրատարակում է բազմաթիվ մանկավարժական աշխատություններ:
1900–1910	Թիֆլիս	Աշխատում է ինքնակենսագրական նյութերի, վերջին պատմվածքների և ուսումնասիրությունների վրա:
1911, հունվար 10	Թիֆլիս	Մահանում է՝ թողնելով մեծ գրական և մանկավարժական ժառանգություն:

ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՂԱՅԱՆԻ ԱԾԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տարեթիվ	Գործի անունը	Ժանր / Տեսակ	Նշումներ
1867	Անբախտ Ովսաննա	Վեպ	Նրա առաջին մեծ ճանաչումը բերած գործը:
1881	Աղաբեկ	Վիպակ	Հերոսական–արկածային ստեղծագործություն:
1880-ականներ	Անահիտ	Հեքիաթ–վեպ	Ամենահայտնի ստեղծագործություններից, ազգային արժեք:
1880-ականներ	Արծվիկ	Հեքիաթ	Հայկական ժողովրդական ոգով գրված հեքիաթ:
1880–1890	Պոեզիայի ժողովածուներ	Բանաստեղծություններ	Մանկական և բարոյախրատական բանաստեղծություններ:
1880–1890	Հայ բանահյուսական հեքիաթներ	Բանահավաքություն	Հավաքել և գրի է առել ժողովրդական հեքիաթներ:

1890-ականներ	Մանկավարժական աշխատություններ	Մանկավարժություն	Դպրոցական ուսուցման և լեզվի զարգացման մասին:
1890-ականներ	Լեզվաբանական հոդվածներ	Ուսումնասիրություն	Հայոց լեզվի կառուցվածքի և կերտման մասին:
1900-ականներ	Իմ հիշողությունները	Ինքնակենսագրություն	Վերջին տարիների կարևոր ստեղծագործությունը:
Տարբեր տարիներ	Ռուս և եվրոպական գրողների թարգմանություններ	Թարգմանություն	Դաստիարակչական նպատակ ունեցող աշխատանքներ